

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng thứ Năm ngày 05/05/2022.

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 875

“PHẢI ĐOẠN THAM SÂN SI MỚI CHÂN THẬT YÊU CHÍNH MÌNH!”

Con người thế gian cứ để cho “*tham sân si*” chi phối gần như suốt ngày. Từ sáng đến chiều, chúng ta không tham thì sân, không sân thì si, không si thì ngạo mạn. Chúng ta bị những thứ này chi phối cho nên tâm của chúng ta không thể sáng tỏ. “*Tham sân si*” khiến chúng ta xa rời tự tánh cho nên Hòa Thượng nói: “**Phải đoạn tham sân si mới chân thật yêu chính mình!**”. Tất cả các tội lỗi đều bắt nguồn từ “*tham*”, tham tài, tham sắc, tham danh, tham ăn, tham ngủ.

Chúng ta có thể làm rất nhiều việc tốt, làm rất nhiều việc lợi ích cho chúng sanh nhưng nếu trong chính nội tâm chúng ta không loại trừ được “*tham sân si*” thì chúng ta đã bỏ quên chính mình. Chúng ta làm bất cứ việc thiện, việc tốt gì cũng phải làm thế nào để tịnh hóa thân tâm của chúng ta chứ đừng làm việc lành, việc tốt nhưng lại tăng trưởng “*tham sân si mạn*” của chính mình. Tất cả các tôn giáo đều nhắc chúng ta phải nâng cao linh tính và nhắc chúng ta phải tịnh hóa thân tâm. Khi nâng cao linh tính, tịnh hóa thân tâm thì chúng ta mới có cơ hội siêu phàm nhập thánh, ngược lại thì chúng ta sẽ mãi bị tập khí, dục vọng, thói quen xấu sai khiến, dẫn chúng ta đi.

Hòa Thượng nói: “**Trong Phật pháp, Phật dạy bốn đại nguyện cơ bản của người học Phật là “Tứ Hoằng Thệ Nguyện”, trong đó nguyện thứ nhất là “chúng sanh vô biên thệ nguyện độ”. Ai cũng đồng ý, tình nguyện độ chúng sanh nhưng chúng ta lấy gì để độ chúng sanh?**”. Nói bằng lời nói suông thì làm sao mà độ chúng sanh! Muốn độ chúng sanh thì phải có năng lực, muốn có năng lực thì phải hoàn thiện bản thân. Tất cả hoàn cảnh, môi trường sống của chúng ta đều là để chúng ta hoàn thiện chính mình. Khi chúng ta hoàn thiện được chính mình từ trong môi trường sống thì chúng ta đã độ được chúng sanh rồi.

Hôm qua tôi đào một cái hồ ga có chiều dài và chiều rộng khoảng 8m. Sau khi đào xong thì tôi xây lên, có người hỗ trợ cùng tôi làm. Ông thợ chính nhìn thấy vậy thì quá nể phục, ông ấy nói với một người đi qua: “*Thầy là lãnh đạo mà Thầy làm được như vậy đấy!*”. Đó chính là chúng hoàn thiện năng lực của chính mình, chúng ta đã độ được chúng sanh.

Bất cứ trong một lĩnh vực nào, dù ở trong nhà bếp, ở trong nhà ăn, ở trong học đường, ở nơi chôn hội họp hay ra ngoài chợ, ngoài siêu thị, nơi đâu cũng đều là cơ hội để chúng ta độ chúng sanh. Nếu chúng ta chỉ nói suông “**chúng sanh vô biên thệ nguyện độ**” mà không thật làm, chỉ nói ra một mớ đạo lý hỗn độn thì chúng sanh làm sao mà nể phục chúng ta!

Hòa Thượng nói: **“Bạn nói bạn độ chúng sanh, bạn lấy gì để độ? Phải nhờ vào đạo đức, phải nhờ vào học vấn của chính mình”**. Nếu chúng ta không có đạo đức, tư cách đạo đức thiếu kém, học vấn thiếu kém thì chúng ta không thể độ chúng sanh. **“Học vấn”** không chỉ là học vấn từ sách vở nơi trường học mà còn là học vấn từ thực tiễn trong đời sống xã hội.

Chúng tôi đang xây dựng mấy khu đào tạo. Tôi nhặt mấy cánh quạt thông gió người ta bỏ từ chục năm nay để gắn lên tường làm thành quạt thông gió ở các cửa. Mọi người nhìn vào thì thấy khu nhà có điểm nhấn đẹp và các phòng cũng có đối lưu thông gió. Những thứ đó đáng lẽ phải đi mua nhưng tôi đã đi nhặt về. Đó chính là học vấn! Chúng ta có thể dùng kiến thức để làm việc, mang lại lợi ích thiết thực thì mới làm cho người ta kính nể. Chúng ta khiến cho người ta kính nể thì chúng ta đã độ được họ rồi!

Hòa Thượng nói: **“Độ chúng sanh là làm ra những tấm gương tốt để người ta ngưỡng mộ. Từ ngưỡng mộ mà người ta mới đến tìm hiểu vì sao chúng ta có được như vậy. Lúc đó chúng ta mới nói cho họ nghe đạo lý của Thánh Hiền, giáo huấn của Phật pháp. Họ thấy: “Ồ! Thì ra anh chị được như thế này là nhờ đạo lý của Thánh Hiền, nhờ giáo huấn của Phật pháp!”. Lúc đó chúng ta nói họ mới tin và nghe theo. Cho nên muốn độ chúng sanh thì chúng ta phải có đạo đức, phải có học thức”**.

Hòa Thượng đã từng nói: **“Bạn nói bạn muốn độ chúng sanh mà bạn không biết nấu cơm thì bạn độ a?”**. Đó là chuyện thập nhất, dễ nhất! Bạn không biết nấu cơm, không biết trình bày, thiết kế một bữa cơm để 3 đến 5 người ăn thì làm sao khiến cho người ta nể phục? Hôm trước có người tự nhiên đưa tôi một túi quả và rất to. Tôi chưa từng kho và bao giờ, nhưng tôi đã tự cắt, rửa sạch rồi kho thành một nồi và to. Tôi thấy ăn cũng được. Nếu tôi nói ngon thì lại thành tự mình khen mình nấu ngon!

Hôm qua cũng là lần đầu tiên tôi xây hồ ga. Người ta xây thì phải dùng thước đứng, thước thủy bình đo đủ kiểu nhưng tôi biết hồ ga nằm sâu dưới lòng đất nên không cần thiết phải cầu kỳ, không cần phải cầm thước đo cho đỡ mất thời gian, để đẩy nhanh tiến độ, miễn làm sao mình xây cho chắc chắn là được. Hồ ga đầu này thấp hơn một chút, đầu kia to hơn một chút cũng không sao. Chúng ta phải động não xem việc gì quan trọng cần chuẩn mực thì phải chuẩn mực, còn những việc không cần chuẩn mực mà cứ phải lo chuẩn mực thì cũng làm mất thời gian. Đó cũng là học vấn!

Hòa Thượng nói: **“Phải hạ thủ từ ngay nơi chính mình! Chúng ta phải vì tất cả chúng sanh khổ nạn, vì muốn độ chúng sanh mà chính mình phải nỗ lực, không nề hà gian khổ, không nề hà khó khăn để học tập. Chúng ta phải biết học tập từ rất nhiều lĩnh vực khác nhau trong cuộc sống”**.

Học đường là nơi chúng ta phải học tập, ngoài ra tất cả mọi hoàn cảnh đều là nơi để chúng ta học tập. Tôi học tập trong mọi hoàn cảnh. Tôi quan sát cách ông thợ chính đổ cột bê tông. Ở bên kia, ông buộc một cái vĩ, sắp 6 thanh sắt ở trên và 6 thanh sắt ở dưới. Ở bên này tôi cũng chuẩn bị sẵn 6 thanh sắt ở trên và 6 thanh sắt dưới để ông qua có thể buộc thành vĩ. Tôi nhìn thấy ông làm như thế nào thì tôi cũng làm đúng y như vậy để phụ người ta. Tôi giúp họ đẩy nhanh tiến độ xây dựng. Chiều hôm qua, hai trụ cột đã được xây

lên cùng một lúc, đã được lấp đất rồi. Ngày mai thì cột và hàng rào sẽ được xây đúng theo kích thước yêu cầu, thậm chí có thể đổ xong bê tông. Đây chỉ là một việc nhỏ! Chúng ta hãy lan rộng ra đến mọi lĩnh vực trong cuộc sống! Mọi hoàn cảnh đều là nơi để chúng ta học tập. Chỉ những người tâm ý qua loa, hời hợt, nhếch nhác, lười biếng thì mới không học được từ hoàn cảnh xung quanh. Tôi nói từ “*lười biếng*” hơn nặng giọng để mọi người biết đó là cố tật của chính mình.

Bài trước Hòa Thượng dạy chúng ta: “***Như thị nhân, như thị quả***”, có nghĩa là nhân như thế nào thì quả sẽ như thế đó. Nếu chúng ta làm đúng như vậy thì kết quả sẽ đúng như vậy, nếu chúng ta không làm như vậy thì chắc chắn kết quả sẽ không đúng như vậy. Chúng ta cũng làm nhưng làm theo ý của mình, làm theo vọng tưởng của mình, làm theo cái thấy, cái biết, cái chú ý của mình, vậy thì sai rồi! Vậy thì làm sao chúng ta có thể hòa được với mọi người! Chúng ta cứ tự cho rằng: “*Tôi làm như vậy cũng được mà!*”, nhưng đó chỉ là “*được*” theo cách của mình chứ không phải là “*được*” theo cách của người ta.

Họ dạy cách đứng, cách cười, cách nói chuyện như thế nào, chúng ta làm y như vậy thì kết quả cũng được như họ thôi. “***Như thị nhân, như thị quả***”, nghĩa là nhân như thế nào thì quả như thế đó. Môi trường học tập ở xung quanh chúng ta. Sáng sớm thức dậy, chúng ta đã có môi trường học. Chúng ta học cho đến chiều tối, đến lúc lên giường ngủ mới tạm nghỉ. Như vậy thì trong một ngày, chúng ta không hề có một chút động tâm, không hề có một chút vọng tưởng.

Chúng ta mãi không thể tự hoàn thiện bản thân, mãi ngòi đó ngưỡng mộ người khác: “*Sao anh chị làm giỏi quá! Sao anh chị làm được việc này!*”. Chúng ta không làm được chẳng qua là do chúng ta tâm ý qua loa, không muốn tự hoàn thiện mình. Chúng ta phải tự mình hoàn thiện tất cả các năng lực của mình. Học đường hoàn thiện nhất chính là cuộc sống xung quanh chúng ta. Người này đi học Tiến sĩ giáo dục, người kia đi học lớp chuyên đào tạo kỹ năng thuyết trình, họ đã được học ở những môi trường chuyên nghiệp, họ đã thể hiện năng lực của họ, vậy thì chúng ta phải học từ họ. Vì chúng ta cứ chấp chặt, cố chấp cho rằng như thế này mới đúng cho nên chúng ta luôn bị chướng ngại.

Mấy ngày nay, tôi lao động ở công trường. Các bác thợ xây nói: “*Thôi! Thầy nghỉ đi, đợi râm mát hẵng làm! Thầy ở khí hậu mát quen rồi, gặp khí hậu nóng thế này dễ bị sốc nhiệt!*”. Tôi vừa xây xong hố ga, lúc đó là 6h chiều, sắp đến giờ nghỉ thì tôi đi cuốc đất vẫn còn rất khỏe. Họ thấy rất lạ thì hỏi: “*Sao bây giờ Thầy cuốc đất còn khỏe hơn lúc nãy nữa?*”. Bất cứ một nơi nào, trong một môi trường nào, nếu chúng ta để cho sự nhếch nhác, lười biếng ngự trị thì chúng ta sẽ không bao giờ hoàn thiện được bản thân. Phấn đấu, nỗ lực, siêng năng không làm cho chúng ta bị mệt mỏi. Chỉ những người lười biếng, ngòi một chỗ thì đầu óc mới bị mụ mẫm. Nếu trong lĩnh vực nào chúng ta cũng thua kém, không hoàn thiện được bản thân, tự mình thui chột thì tự mình sẽ bỏ hàng ngũ mà rút lui. Nếu ai có ý định bỏ hàng ngũ, rút lui thì đó là một sự sai lầm! Chúng ta chưa hoàn thiện bản thân thì hãy nỗ lực mà hoàn thiện! Sự nỗ lực hoàn thiện bản thân của chúng ta đã làm ảnh hưởng đến mọi người xung quanh, khiến người ta nỗ lực học theo chúng ta. Đó chính là chúng ta đã độ chúng sanh.

Hòa Thượng nói: **“Muốn độ chúng sanh thì phải từ nơi chính mình mà hạ thủ, chính mình xả thân, đem cái mạng của mình ra để cược cho sự học tập, sự hoàn thiện của chính mình”**. Có ai học tập mà mang cái mạng của mình ra để đặt cược không? Chúng ta mới mệt một chút là nghỉ, buồn ngủ một chút là ngủ. Người xưa nói: **“Thiên tài chỉ là một sự nhẫn nại bền bỉ dài lâu”**. Họ nhẫn nại, nỗ lực dài lâu thì trở thành thiên tài. Chúng ta đừng ngồi đó để ngưỡng mộ thiên tài mà chính mình phải nỗ lực!

Hòa Thượng nói: **“Muốn nâng cao đạo đức, học vấn của mình thì phải diệt trừ tham sân si mạn”**. “Si” là sự ngu dốt của chính mình. Làm thế nào để nhận biết mình ngu dốt? Chúng ta quan sát thấy người ta làm tốt, còn mình làm hư hại thì mình biết mình ngu dốt. Tự mình phải nhận ra chứ đừng đợi người ta mắng thì mới nhận ra. Chúng ta phải tự biết để tự hoàn thiện mình. Chúng ta học Phật là học giác ngộ. “Giác ngộ” có nghĩa là luôn tỉnh thức, nhìn thấu được mọi việc trong mọi hoàn cảnh.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta phải nên biết: Đoạn phiền não không phải vì chính mình, học pháp môn không phải vì chính mình, cho đến thành Phật đạo cũng không phải vì chính mình mà tất cả đều vì chúng sanh. Chúng ta hoàn thiện chính mình để phụng sự chúng sanh, để cứu giúp chúng sanh”**.

Chúng ta muốn làm việc lợi ích cho chúng sanh thì chúng ta phải đoạn phiền não, phải học pháp môn. “Pháp môn” là tất cả những điều chúng ta cần học để có thể làm lợi ích chúng sanh. Thầy Trần Đại Huệ có một bộ đĩa nhiều tập tên là “Sống”, chỉ một chữ “Sống”. Cuộc sống là một trường Đại học cuộc đời để chúng ta học tập và trải nghiệm.

Hòa Thượng nói: **“Đoạn phiền não, học pháp môn, thành Phật đạo đều không vì chính mình mà thấy đều vì phụng sự chúng sanh, giúp chúng sanh. Đây là những việc làm của Phật, của Bồ Tát. Đây chính là chỗ mà chúng sanh ngưỡng mộ Phật, Bồ Tát. Chúng ta có hiểu được đạo lý này không? Có hiểu được lời giáo huấn của Phật không?”**. Chúng ta không hiểu vì chính mình không thật làm, không thực tiễn lời Phật dạy. Không làm thì làm sao mà có được kết quả! Chúng ta thật làm thì mới có thể chứng nghiệm được việc làm đó là đúng hay sai.

Tôi đã đúc kết bốn chữ: **“Nghe lời, thật làm”**. Chúng ta phải nghe lời Phật Bồ Tát, Thánh Hiền, nghe lời các vị Thầy khả kính, nghe lời Cha, nghe lời Mẹ, nghe lời lãnh đạo, nghe lời làm theo những điều tốt, những điều đúng, những điều chân thật có lợi ích. Người thế gian thường nghe lời làm theo cái xấu thì dễ vì đó là tập khí, còn nghe lời làm theo cái tốt thì cảm thấy khó.

Hòa Thượng nói: **“Không luận là “tự hành” hay “hóa tha” đều phải bắt đầu từ nơi chính mình. Nếu ngay đến “Đệ Tử Quy”, ngay đến chuẩn mực làm người mà chúng ta chưa làm được, hiểu thuận Cha Mẹ chưa làm được, kính trọng Sư trưởng chưa làm được, nói một cách khác, ngay đến hai chữ “yêu mình” mà chúng ta chưa làm được thì chúng ta làm sao mà có thể yêu người khác?”**

“*Tự hành*” là tự mình hoàn thiện bản thân. “*Hóa tha*” là giúp ích mọi người. “*Yêu mình*” là không bao giờ ruồng bỏ chính mình, không bao giờ làm hư hại chính mình, không bao giờ làm mình tuột dốc. Người biết “*yêu mình*” thì phải làm cho mình không ngừng nâng cao. Người để cho chính mình bị tuột dốc thì người đó không biết “*yêu mình*”, đang ruồng bỏ chính mình. Tình yêu mà nhà Phật nói, tình yêu mà các bậc Thánh Hiền nói đến là tình yêu chân thật chứ không phải là tình yêu trai gái, không phải là tình yêu đôi lứa. Phật yêu chúng sanh, Chúa yêu chúng sanh, A-La yêu chúng sanh. Tình yêu của các Ngài không có vụ lợi. Chữ “*yêu*” phải là vô vụ lợi nhưng người ta yêu thì phải có vụ lợi.

Hòa Thượng giải thích: **“*Người biết yêu chính mình thì nhất định ngày ngày phải nâng cao cảnh giới và luôn luôn phản tỉnh kiểm soát lỗi lầm của chính mình, sám hối lỗi lầm của chính mình, nâng cao linh tính của chính mình. Đó mới chân thật là biết yêu chính mình. Người biết yêu chính mình lại chịu để cho chính mình đọa lạc, bị lui sụt hay sao?*”**

“*Nâng cao cảnh giới*”, “*cảnh giới*” ở đây là trình độ học vấn, trình độ đạo đức. Người biết yêu chính mình là người biết nâng cao chính mình, hoàn thiện chính mình. Chúng ta yêu chính mình thì không để mình đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sanh. Chúng ta phải phản tỉnh xem: Nếu hàng ngày chúng ta để cho “*tham sân si*” hoành hành thì chúng ta đang ở trong cảnh giới đó.

Hòa Thượng nói: **“*Người chân thật yêu thương chính mình thì nhất định phải đoạn tham sân si*”**. “*Tham*” là đầu mục, là thống soái của tất cả những sai phạm, sai lầm, tội lỗi. Tham ăn, tham ngủ, tham danh, tham lợi, do cái tham mà lười biếng. Tham ngủ thì lười dậy, lười làm việc, lười phấn đấu. Tham không được thì sân, tức giận. Khi đã tức giận thì mê mờ tâm trí, làm sai. Tham không được thì sân, sân không được thì si. Đây là một sự liên kết.

Hòa Thượng nói: **“*Người không đoạn “tham sân si” là người không biết yêu mình, vậy thì làm sao có được thành tựu! Cho nên người học Phật rất nhiều, rất đông nhưng người chân thật có thành tựu thì quá ít! Người học Phật rất nhiều nhưng người thành tựu rất ít bởi vì họ không thật học*”**.

“*Thật học*” không chỉ là thật niệm Phật, thật tụng Kinh. Nếu là “*thật học*” ở trong ta thì ở trong bất cứ môi trường nào ta cũng phải thật. Đạo lý này không dễ hiểu! Nếu không có trải nghiệm sống thì nói nhiều thế nào mọi người cũng không hiểu được. Trong lĩnh vực nào mà chúng ta còn chường ngại thì biết rằng lĩnh vực đó chúng ta còn chưa thật học. Xã hội là một trường Đại học tổng hợp có đầy đủ tất cả các kỹ năng cần thiết. Người ta học những trường đại học tốt nhất, họ mang ra để trình diễn. Vậy thì chúng có thể học từ họ. Người ta phải trả rất nhiều tiền để học nhưng chúng ta không cần trả tiền mà vẫn có thể học.

Cách đây hơn 15 năm, tôi xây một cái hồ nước 25m². Tôi nhìn ông thợ xây làm như thế nào thì tôi làm theo như thế đó. Xây xong thì tôi hỏi ông ấy cách chống thấm hồ nước nhưng ông ấy không biết. Tôi vào phòng, mở máy tính ra để tìm hiểu rồi tôi chỉ cho ông ấy cách chống thấm hồ nước. Ông ấy rất ngạc nhiên. Hồ nước tôi chống thấm đến nay đã 15 năm nhưng vẫn dùng tốt. Đơn giản là tôi lên mạng gõ “*cách*

chống thấm hồ nước” thì thấy các công ty bán vật liệu chống thấm hướng dẫn rất tường tận. Vì sự sống còn, phát triển của công ty nên họ phải nghiên cứu và hướng dẫn một cách rất khoa học. Họ mất rất nhiều thời gian để nghiên cứu, thử nghiệm. Chúng ta học lại qua sự chia sẻ của họ thì chỉ mất một chút thời gian. Chẳng qua là chúng ta không chịu học nên không biết.

Trong học Phật cũng vậy, chúng ta không có thành tựu vì không thật học, chúng ta “*giả học*”, học một cách giả dối, chẳng qua là chỉ học cho dễ coi. Hòa Thượng nói: “*Nếu bạn thật học thì không ai là không có thành tựu*”. Thật học thì ai cũng có thành tựu. Đây là lời nói mà chính bản thân Ngài đã làm, chính Ngài đã chứng thực. Ngài mới học hết trung cấp nhưng rất nhiều trường Đại học danh tiếng trên thế giới đã mời Ngài đến để nhận bằng Tiến sĩ, trong khi Ngài không học qua khóa trình Tiến sĩ.

Xã hội là một trường Đại học tổng hợp. Người ta đi học ở rất nhiều trường đại học danh tiếng rồi họ trình diễn ra ngay trong xã hội, ngay trong cuộc sống. Chúng ta cứ hướng đến họ mà học tập, không cần phải đến học trực tiếp ở các trường đó.

Thầy Thái Lễ Húc nói: “*Chúng ta phải biết đứng trên vai của người khổng lồ*”. Hòa Thượng Tịnh Không nói: “*Chúng ta không có trí tuệ của Phật, không có trí tuệ của Bồ Tát, không có trí tuệ của Thánh Hiền thì chúng ta mượn nhờ trí tuệ của Phật, mượn nhờ trí tuệ của Bồ Tát, mượn nhờ trí tuệ của Thánh Hiền*”. Chúng ta mượn nhờ trí tuệ của các Ngài bằng cách “*nghe lời, thật làm*”. Chúng ta không chịu “*nghe lời, thật làm*”, chỉ làm theo cái thấy, cái biết, cái vọng tưởng của chính mình nên càng làm càng sai, làm không có kết quả. Chúng ta thật làm thì mới thật có thành tựu!

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỉ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!

Chúng con chân thành cảm ơn!